

Posudek diplomové práce

Zuzany Tesaříkové

„Utopické světy v románech Naiv. Super. a Doppler Erlenda Loea“. 81 stran.

Oddělení skandinavistiky ÚGS

Diplomová práce Zuzany Tesaříkové je teoreticky fundovaným a velmi vydařeným pokusem interpretovat dva romány norského autora Erlenda Loea jako literární utopie.

Na začátku práce diplomandka v diachronním přehledu prezentuje vývoj žánru utopie a rovněž zde představuje nejnovější teoretické pohledy na tento žánr i různé definice termínu a přitom vždy vstupuje s jednotlivými teoretiky do plodného dialogu a představované sekundární prameny často oprávněně kritizuje. Mimochodem, jako další pádný argument proti uváděnému rozšířenému zjednodušení, podle něhož je jakousi matricí všech utopií *Utopie* Thomase Mora, mohla diplomandka uvést třeba i konkrétního antického předchůdce tohoto žánru, a to Platónovu *Ústavu*. Diplomandčin úvod je nicméně natolik poučený, že může sloužit jako užitečná pomůcka pro všechny, kdo se chtějí s různými pojetími termínu utopie stručně seznámit. Diplomandka shledává čistě literárněvědné vymezení pojmu jako nedostatečné a obrací se následně na teorie sociologické. Na jejich základě představuje vlastní narativní model utopie a s jeho pomocí pak analyzuje Loeovy romány.

Nadmíru myšlenkově bohaté jsou rovněž rozборы kategorií času a prostoru v žánru utopie a poté i v Loeových románech. Diplomandka zde k analyzovaným dílům vztahuje například Bachtinův termín chronotop (a podrobuje jej podložené kritice), uvádí ovšem i sekundární prameny současně. Výbornou obezráností s aktuálním stavem bádání se ostatně vyznačuje celá diplomová práce. Zvláštní oddíl je věnován vyprávěcí situaci v Loeových románech. V této pasáži (6.1 Tvůrci utopických světů), která je sice stejně fundovaná jako zbytek práce a v níž se diplomandka opírá převážně o teorii Franze K. Stanzela, ovšem chybí diplomandčin závěr, tedy diplomandčina interpretace, jak lze stanovenou vyprávěcí situaci v románech vztáhnout k tématu práce – žánru utopie.

Nesmírně zajímavá je poslední kapitola práce s názvem „Ironie a naivismus jako kritika utopie“. Zde diplomandka dochází k plauzibilnímu závěru, že „(p)oužitím ironie se imanentní autor distancuje od Erlendem vytvořené utopie malého světa a naznačuje, že titul knihy [*Naiv.Super.* pozn. HB] se nedá vykládat jako tvrzení ‚naivní rovná se ‚super‘“ (str. 73), a rozchází se přitom s hodnocením ironie v Loeových románech s několika norskými kritiky. Diplomandčiny poukazy na ironii v rovině implicitního autora v této kapitole jsou ovšem v příkrém rozporu s tímto diplomandčíným tvrzením na straně 35: „U obou románů je patrný nejen minimální odstup mezi hlavní postavou a vypravěčem, ale i mezi vypravěčem a implikovaným autorem.“ Tento problém by diplomandka měla objasnit při obhajobě diplomové práce.

K jednoznačným kladům práce patří její rozsah, ten je plně adekvátní zadanému formátu. Téma je na zhruba osmdesáti stranách zpracováno důkladně, nikoli však přebujele.

Dojem z diplomové práce bohužel kazí značné množství pravopisných chyb, stylistických prohřešků a zejména chyb v interpukci. Chybná syntax vyznívá komicky například v této větě: „Slovo utopie je neologismus vytvořený Thomasem Morem, který je do češtiny nejčastěji překládán jako ‚není takového místa‘.“ (str. 16). Většinu uváděných citátů diplomandka překládá dobře, ovšem i zde se vyskytují nesprávnosti. Například na straně 31 se dočteme: „Používá samého, aby dosáhl protikladu.“ Zásadní výtku si zaslouží nedostatečné bibliografické odkazy – diplomandka nikde neuvádí, s jakými překlady cizojazyčné literatury pracuje, popřípadě zda autorkou překladů primární i sekundární literatury je ona sama.

Připomeňme, že oba analyzované romány vyšly v českém překladu. V práci rovněž postrádám originální znění citátů přeložených do češtiny. Dalším formálním nedostakem je, že v drtivé většině práce nejsou graficky zvýrazněny odstavce.

Práci jednoznačně doporučuji k obhajobě.

V Praze, 5. 9. 2009

Mgr. Helena Březinová Ph. D. (vedoucí práce)

